

Länsstyrelsen
Gävleborg

Miljöenheten
Henrik Lind
Tel. 010-225 14 38
henrik.lind@lansstyrelsen.se

FÖRFRÅGAN

2017-09-11

1 (3)

Dnr 5807-2017

Dossnr 80-27-009

Kommunstyrelsen, Gävle kommun
kommunstyrelsen@gavle.se

Förfrågan om huvudmannaskap för avhjälpandeåtgärder vid f.d. Kopparfors sågverk i Norrsundet.

Förfrågan

Länsstyrelsen önskar besked om kommunen är beredd att åta sig huvudmannaskapet för åtgärdsförberedande utredningar och avhjälpandeåtgärder vid f.d. Kopparfors sågverk i Norrsundet.

Besked lämnas skriftligen senast **den 16 oktober 2017**.

Bakgrund

Sågverket vid Norrsundet var i drift mellan åren 1899-2011. Timret på sågverket har sågats, impregnerats, torkats och lagrats. Enligt arkivmaterial förekom sprayningsimpregnering med pentaklorfenolbaserade preparat som kan innehålla dioxiner. På ön Granskär utanför industriområdet har doppning av virke utförts, troligtvis har liknande medel som vid sprayningsimpregneringen använts då dioxiner har påträffats. Efter doppningen lagrades virket ute på ön och vid rengöring av doppningskaret tömdes innehållet ut i havet utanför doppningskaret.

Dioxiner är den föroreningsgrupp som anses vara styrande för såväl riskbedömning som åtgärdsbehov. Genomförda undersökningar visar att det finns mycket höga halter vid doppningskaret på Granskär och där också de största mängderna bedöms finnas. Dioxiner har även påträffats vid det gamla såghuset samt vid lagringsytorna på Granskär.

Åtgärdsutredningen har utgått från att området ska kunna användas för industriändamål utan att det ska finnas en risk för människors hälsa. Mot denna bakgrund finns ett åtgärdsbehov inom de områden där förhöjda halter av dioxin förekommer i mark. Genom att sanera områdena bedöms dessa kunna exploateras för industriändamål i framtiden under förutsättning att man vid framtida grävarbeten vidtar normal försiktighet. Dessutom ska åtgärderna bidra till minskad föroreningsspredning till recipienten.

Ansvar för att bekosta och genomföra utredningar och avhjälpandeåtgärder ligger i första hand på de som har drivit den verksamhet som förorenat området. Det bolag som bedöms ha ett ansvar för åtgärder inom området är Stora Enso Timber AB. Eftersom den förorenande verksamheten (sprayning och dopping) bedrevs innan Miljöskyddslagen (1969) är det däremot inte skäligt att kräva att bolaget ska stå för hela kostnaden. Bolaget har bekostat de utredningar som hittills har genomförts.

Det kvarstår åtgärdsförberedande åtgärder innan avhjälpandeåtgärder kan genomföras. Det kommer därför att behöva sökas statliga medel för åtgärdsförberedelser och avhjälpandeåtgärder.

Huvudmannaskap

Enligt bidragsförordningen kan endast en myndighet vara huvudman för helt eller delvis bidragsfinansierade utredningar och åtgärder. En förutsättning för att fortsätta utredningar och avhjälpandeåtgärder ska kunna genomföras är att kommunen kan tänka sig att agera huvudman.

Huvudmannaskapet för utredningar och åtgärder som genomförs helt eller delvis med statliga bidrag innebär, dels ett finansiellt ansvar och dels ett beställaransvar (byggherre). Huvudmannen är juridiskt ansvarig för arbetet i projektets olika skeden däribland upphandling, genomförande och uppföljning. Arbetet innefattar bland annat anmälan eller eventuella tillståndsansökningar, kontakter och avtal med fastighetsägare och styrning av entreprenadarbeten.

Hur bidrag får användas

Statligt bidrag får användas för att finansiera avhjälpandesåtgärden, projektledning, upphandling och informationsinsatser samt arbete med miljökontroll.

Statligt bidrag får inte användas för att finansiera huvudmannens egna arbetskostnader, till exempel för arbetsuppgifter såsom deltagande i styrgruppen, ekonomihantering, administration och fastighetsfrågor.

Motiv till länsstyrelsens förfrågan

Länsstyrelsen har bedömt att föroreningarna vid f.d. Kopparfors sågverk utgör en risk för människors hälsa och miljö. Länsstyrelsen anser att det är angeläget att vidta avhjälpandeåtgärder för att området ska kunna utnyttjas för industriändamål och att risken för spridning till recipient ska minska. Det har konstaterats att ansvarigt bolag har ett begränsat ansvar och att det krävs statliga bidrag för att kunna genomföra nödvändiga avhjälpandeåtgärder.

En förutsättning för att statliga bidrag ska kunna sökas är att en huvudman har åtagit sig rollen som beställare. Länsstyrelsen behöver därför veta om kommunen kan tänka sig att vara huvudman för åtgärdsförberedande utredningar och avhjälpandeåtgärder vid f.d. Kopparfors sågverk i Norrsundet.

Ärendets handläggning

Beslut avseende denna förfrågan har fattats av länsråd Veronica Lauritzsen, efter föredragning av handläggare Henrik Lind. I beslutet har deltagit enhetschef Joakim Hellgren och funktionsansvarig Ulrika Nilsson.

Veronica Lauritzsen

Henrik Lind

Kopia till:

Samhällsbyggnad, Gävle kommun

